

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/46/2019
Identifikačné číslo spisu: 3614010116
Dátum vydania rozhodnutia: 12.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3614010116.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného X. D. pre pokračovací prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné, prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 12. septembra 2019 v Bratislave dovolanie obvineného X. D. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Pavla Gráčíka proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 6. novembra 2018, sp. zn. 23To/88/2018, a rozhodol

rozhodol:

I.) Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. sa vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 6. novembra 2018, sp. zn. 23To/88/2018, a konaním, ktoré mu predchádzalo, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/ a d/ Tr. por.

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 326 ods. 3 Tr. por. v spojení s § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a § 293 ods. 3, ods. 5, ods. 6 Tr. por.

v neprospech
obvineného X. D..

II.) Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 6. novembra 2018, sp. zn. 23To/88/2018, konanie, ktoré mu predchádzalo, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III.) Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. sa Krajského súdu v Trenčíne prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV.) Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. sa obvinený X. D., narodený X. A. XXXX v K., trvale bytom Y. S. XX, XXX XX M., toho času ÚVTOS Leopoldov neberie do väzby s tým, že ďalej bude pokračovať vo výkone trestu odňatia slobody uloženého mu právoplatným rozsudkom Okresného súdu Galanta z 24. apríla 2019, sp. zn. 0T/161/2017, vo výmere 8 (osem) mesiacov v Ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Odôvodnenie

Okresný súd Partizánske (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 10. apríla 2018, sp. zn. 1T/16/2014, rozhodol tak, že u obvineného X. D. podľa § 41 ods. 3 Tr. zák. zrušil výrok o vine, treste a náhrade škody z trestného rozkazu Okresného súdu Piešťany z 25. januára 2012, sp. zn. 1T/4/2012, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v uvedenom výroku o vine svoj podklad a na tam uvedenom skutkovom základe ho uznal vinným v bodoch 1/ a 2/ za pokračovací prečin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. spáchaný v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 194 ods. 1 Tr. zák. a v bode 1/ aj za prečin poškodzovania cudzej veci spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 245 ods. 1 Tr. zák.

Za to ho okresný súd podľa § 194 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 36 písm. l/, n/ Tr. zák. a § 37 písm. h/, m/ Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 3 Tr. zák. v spojení s § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. odsúdil na súhrnný a spoločný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zároveň zrušil výroky o treste z rozsudku Okresného súdu Piešťany z 20. apríla 2015, sp. zn. 2T/111/2011, z trestného rozkazu Okresného súdu Komárno z 22. septembra 2015, sp. zn. 11T/85/2014, z trestného rozkazu Okresného súdu Galanta z 2. novembra 2015, sp. zn. 2T/123/2013, ktorými bolo zakaždým upustené od uloženia súhrnného trestu, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd zároveň obvinenému D. a ďalším dvom spoluobvineným uložil povinnosť, aby spoločne a nerozdielne nahradili poškodenej spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. škodu vo výške 1 270,03 €. Podľa § 287 ods. 2 Tr. por. vo zvyšnom rozsahu súd poškodeného odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal prokurátor Okresnej prokuratúry Partizánske (ďalej len „prokurátor“), obvinený D., ako aj ďalší spoluobvinený odvolanie, o ktorých Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením zo 6. novembra 2018, sp. zn. 23To/88/2018, tak, že tieto (všetky) podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený X. D., prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Pavla Gráčika 19. februára 2019 dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Uviedol, že krajský súd na verejnom zasadnutí zo 6. novembra 2018 rozhodol v jeho neprítomnosti, hoci predvolanie mal riadne prevzaté a zasadnutia sa chcel zúčastniť. V danom čase sa v inej trestnej veci nachádzal vo väzbe, do ktorej bol vzatý uznesením Okresného súdu Nitra z 18. októbra 2018 (pozn. správne 4. októbra 2018), sp. zn. 1Tp/121/2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 18. októbra 2018, sp. zn. 4Tpo/62/2018, s tým, že táto mu začala plynúť od 1. októbra 2018 o 06:15 hod. Verejné zasadnutie tak prebehlo v jeho neprítomnosti, bez zvoleného alebo ustanoveného obhajcu, z ktorého dôvodu na vec nemohol vyjadriť svoj názor a aktívne sa obhajovať. Záverom tiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 5 Tz 263/2011.

S ohľadom na tieto skutočnosti obvinený D. dovolaciemu súdu navrhol, aby podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona a aby následne podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa prokurátor 14. marca 2019 vyjadril tak, že od 4. októbra 2018 vznikol u obvineného dôvod povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Krajský súd však obhajcu obvinenému neustanovil a verejné zasadnutie vykonal v jeho neprítomnosti. Aj podľa mienky prokurátora preto došlo k závažnému porušeniu práva na obhajobu. Okrem toho, ak sú okolnosti popisované obvineným ohľadne konania verejného zasadnutia pravdivé, potom je daný aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

Na základe vyššie uvedeného prokurátor navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona v § 326 ods. 3 Tr. por., § 293 ods. 3 Tr. por. a súčasne aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil.

K vyjadreniu prokurátora sa 17. mája 2019 vyjadril obvinený D. tak, že prokurátor sa s jeho dovolaním plne stotožnil a z tohto dôvodu dovolací súd požiadal, aby vo veci rozhodol v čo najkratšom čase.

Spisový materiál bol s dovolaním Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne predložený na rozhodnutie 5. augusta 2019. Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného D. i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom zvoleného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.).

Po zistení, že niet žiadneho zákonného dôvodu pre odmietnutie dovolania (§ 382 Tr. por.), preskúmal najvyšší súd 12. septembra 2019 na verejnom zasadnutí (§ 384 ods. 1 Tr. por.) zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorému dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na vecné vymedzenie dôvodov dovolania podľa § 371 a § 374, ktorými je za podmienok uvedených v § 385 Tr. por. dovolací súd viazaný a dospel pri tom k záveru, že dovolanie obvineného D. je dôvodné.

Podľa § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. po vznesení obvinenia musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní, ak je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave.

Podľa § 293 ods. 3 Tr. por. verejné zasadnutie sa koná za prítomnosti obvineného.

Podľa § 293 ods. 5 Tr. por. verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5.

Podľa § 293 ods. 6 Tr. por. verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať, ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov.

Podľa § 326 ods. 3 Tr. por. na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní musí mať obžalovaný obhajcu vo všetkých prípadoch, v ktorých ho musí mať na hlavnom pojednávaní.

Najvyšší súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že predseda senátu okresného súdu opatrením z 22. mája 2018 podľa § 40 ods. 1 Tr. por. zrušil ustanovenie obhajcu obvinenému D., nakoľko medzičasom - 24. apríla 2018 bol v inej trestnej veci prepustený z výkonu trestu odňatia slobody (č. l. 1086). Dňa 12. júla 2018 bol spis predložený krajskému súdu, ktorý 13. augusta 2018 (vo veci podaných odvolaní) určil termín verejného zasadnutia na 6. novembra 2018; upovedomenie o termíne verejného zasadnutia bolo obvinenému D. doručené 1. októbra 2018 (č. l. 1118, 1126, 1137, 1146).

Ako ďalej najvyšší súd zistil, ešte v ten istý deň (1. októbra 2018) bol obvinený v inej trestnej veci zadržaný a uznesením Okresného súdu Nitra zo 4. októbra 2018, sp. zn. 1Tp/121/2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 18. októbra 2018, sp. zn. 4Tpo/62/2018, z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. vzatý do väzby s tým, že táto mu začala plynúť od 1. októbra 2018 o 06:15 hod. (č. l. 1267, 1269). Dňa 6. novembra 2018 prebehlo na krajskom súde plánované verejné zasadnutie, na ktorom sa obvinený D. nezúčastnil a následne bol príkazom z 11. decembra 2018 podľa § 79 ods. 1, ods. 4 Tr. por. prepustený z väzby do výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu v tomto konaní (č. l. 1146, 1250).

Z vyššie uvedeného je zjavné, že krajský súd konal a rozhodol bez toho, aby bol obvinený zastúpený obhajcom (pozn. sám si po zrušení ustanovenia nového obhajcu nezvolil), hoci sa v danom čase v inej trestnej veci nachádzal vo výkone väzby, z ktorého dôvodu boli splnené podmienky pre postup podľa § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Keďže uvedeným spôsobom krajský súd nepostupoval a po (prípadne) márnej výzve obvinenému D. neustanovil obhajcu, je zjavné, že zásadným spôsobom porušil jeho právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Nevedomosť krajského súdu o vzatí obvineného D. do väzby (pozn. túto okolnosť súdy zistili až 17. decembra 2018; č. l. 1250) potom rezultovala do ďalšieho pochybenia, spočívajúceho vo vykonaní odvolacieho konania v neprítomnosti obvineného D. (ktorý na takýto postup podľa § 293 ods. 7 Tr. por. nedal súhlas), hoci na to v zmysle § 293 ods. 3, ods. 5, ods. 6 Tr. por. neboli splnené zákonné podmienky. Obvinený bol tak ukrátený nielen v rámci formálneho výkonu obhajoby, keď v priebehu odvolacieho konania nebol zastúpený obhajcom, hoci zastúpený mal byť (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.), ale aj v rámci materiálneho výkonu obhajoby, keď v rozpore so zákonom prebehlo verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti, z ktorého dôvodu na ňom uplatňovať svoje práva, napr. právo predniesť konečný návrh (§ 371 ods. 1 písm. d/ Tr. zák.). Po vrátení veci bude preto úlohou krajského súdu o podaných odvolaniach konať opätovne, tentokrát už so zachovaním všetkých obhajobných práv obvineného D..

K výroku o väzbe najvyšší súd uvádza, že hoci u obvineného by (vzhľadom na jeho trestnú minulosť) pripadal dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., s poukazom na zásadu podľa ktorej, ak dôjde k stretu právoplatne uloženého trestu odňatia slobody v jednej trestnej veci s podmienkami väzby v inej trestnej veci, má obvinený právo prednostne vykonávať trest odňatia slobody (R 20/2001), súd podľa § 380 ods. 2 Tr. por. rozhodol tak, že obvineného D. neberie do väzby s tým, že tento bude pokračovať vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta z 24. apríla 2019, sp. zn. OT/161/2017, za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a/, d/ Tr. zák. vo výmere 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Na podklade týchto skutočností rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.